

Onder embargo tot 07:00 CEST (05:00 UTC), 2 oktober 2023

Nevi PMI® Productiesector Nederland

Grootste achteruitgang Nederlandse industrie sinds mei 2020

Hoofdpunten

Opnieuw grotere dalingen productieomvang en aantal nieuwe orders

Hoogste banenverlies sinds juli 2020

Grootste daling inkoopactiviteiten in meer dan drie jaar

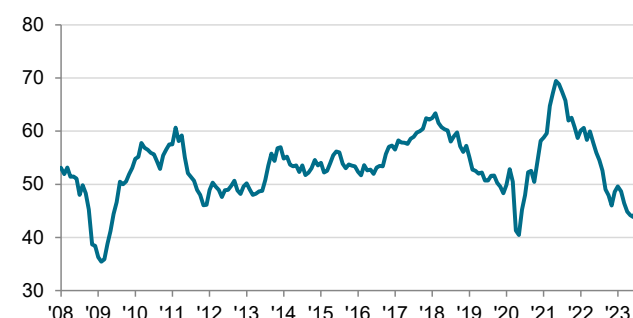
De gegevens voor september wijzen op de grootste teruggang van de bedrijfsomstandigheden in de Nederlandse productiesector sinds mei 2020, met een zwakke vraag die een negatief effect had op de productieomvang. De overcapaciteit werd verder duidelijk uit een aanzienlijke daling van de achterstanden en de inkoopkosten, deze laatste vanwege van de kleinere vraag en de verbetering van de toeleveringsketens. Als gevolg hiervan verlaagden de bedrijven hun verkoopprijzen in een poging de concurrentie voor te blijven.

De Nevi PMI® voor de Nederlandse productiesector is een samengestelde indicator die met één cijfer de stand van zaken in de productiesector weergeeft en wordt samengesteld aan de hand van indicatoren voor nieuwe orders, productieomvang, werkgelegenheid, levertijden en voorraad ingekochte materialen. De hoofdindex daalde van 45.9 in augustus naar 43.6 in september en dook daarmee verder onder de geen-veranderingsgrens van 50.0 die het verschil aangeeft tussen groei en krimp. Dit was de grootste daling sinds mei 2020 en hiermee komt de huidige periode van krimp op iets meer dan een jaar.

De dalingen van zowel de productieomvang als het aantal nieuwe orders hadden een aanzienlijke negatieve impact op de hoofdindex van de PMI in september en waren belangrijke factoren in de daling hiervan vergeleken met augustus. De productieomvang was voor de zevende maand op rij kleiner, waarbij bijna een kwart van de bedrijven melding maakte van een productiedaling in september. Dit was bovendien de grootste daling sinds mei. De bedrijven noemden het kleinere aantal nieuwe orders vaak als de belangrijkste oorzaak van de kleinere productieomvang. Na twee maanden waarin de daling van het aantal nieuwe orders minder groot was dan de

PMI Productiesector Nederland

seizoensmatig aangepast, >50 = verbetering t.o.v. de vorige maand

Bronnen: Nevi, ABN AMRO, S&P Global PMI.

De gegevens werden verzameld van 8 - 21 september 2023.

maand ervoor, was er in september sprake van een grotere daling die bovendien de grootste was in drie maanden.

Ook de vraag uit het buitenland was zwak en het aantal ontvangen nieuwe exportorders was in september aanzienlijk kleiner. Deze daling was echter iets kleiner dan vorige maand.

De daling van het aantal nieuwe orders was groter dan die van de productieomvang, wat de Nederlandse bedrijven in staat stelde om de hoeveelheid onvoltooid of nog niet uitgevoerd werk aanzienlijk te verkleinen. Het kleinere aantal orders leidde er bovendien toe dat de Nederlandse producenten hun inkoopactiviteiten fors verlaagden. Deze daling was zelfs de grootste in meer dan drie jaar. Er werd ook aangegeven dat de hogere voorraadniveaus bij leveranciers de noodzaak voor het aanleggen van buffervoorraden hadden verminderd.

De voorraden van zowel grondstoffen als halffabricaten waren in september aanzienlijk kleiner. De daling van de materiaalvoorraad was fors, maar iets minder groot dan in augustus.

De minder grote druk op de toeleveringsketens leidde tot de negende achtereenvolgende verkorting van de levertijden. Deze verbetering van de prestatie van leveranciers was bovendien aanzienlijk.

Op het prijsfront was er in september sprake van lagere inkoopkosten en deze daling was een van de grootste sinds het begin van dit onderzoek. De panelleden schreven deze daling van de operationele kosten toe aan de lagere prijzen voor energie en grondstoffen.

De prijzen die de bedrijven voor hun producten in rekening brachten waren ook fors lager in september, nadat er in

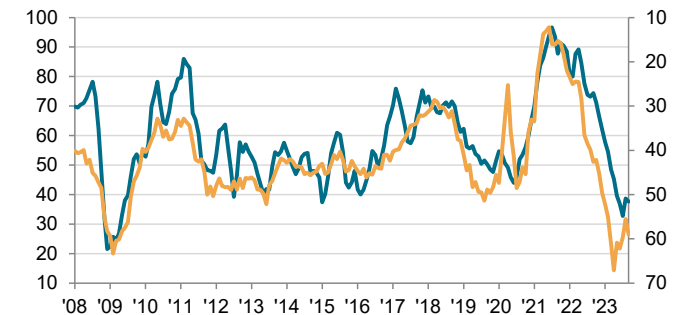
augustus sprake was geweest van een stijging. Sommige bedrijven verlaagden hun verkoopprijzen om hun concurrentievermogen te verbeteren en omdat klanten vroegen om lagere prijzen. Andere producenten besloten de lagere inkoopkosten door te berekenen aan hun klanten.

De zwakke vraag had ook gevolgen voor de arbeidsmarkt en de Nederlandse producenten verkleinden hun personeelsbestanden voor de vierde achtereenvolgende maand. Dit banenverlies was aanzienlijk en het grootste sinds juli 2020. Er waren aanwijzingen dat tijdelijk personeel en vertrekkende personeelsleden niet werden vervangen.

Tot slot waren de Nederlandse producenten opnieuw optimistisch in september, al was dit optimisme historisch gezien matig. Sommige bedrijven gingen ervan uit dat hun productieomvang de komende twaalf maanden zal toenemen omdat zij nieuwe producten op de markt brengen, terwijl andere hoopvol waren over een herstel van de markt.

■ PMI Inkooprijks index
seizoensmatig aangepast, >50 = inflatie t.o.v. de vorige maand

■ PMI Levertijden index
seizoensmatig aangepast, >50 = kortere levertijden t.o.v. de vorige maand

Bronnen: Nevi, ABN AMRO, S&P Global PMI.

Commentaar

Albert Jan Swart, sectoreconoom industrie bij ABN AMRO, geeft het volgende commentaar:

“De bedrijvigheid in de Nederlandse industrie neemt verder af. De Nevi Inkoopmanagersindex voor de Nederlandse industrie is in september opnieuw gedaald, van 45,9 naar 43,6, de laagste score sinds mei 2020. De situatie is niet zo ernstig als aan het begin van de pandemie, toen toeleveringsketens stil vielen, maar het is duidelijk dat de malaise in de industrie voortduurt.

De productie, het aantal nieuwe orders en het aantal openstaande orders dalen in een hoog tempo. De bedrijvigheid neemt gestaag af. Ook de afzetprijzen dalen weer, in hoog tempo bovendien. Deels komt dat doordat bedrijven dalende energie- en materiaalprijzen doorgeven aan hun afnemers. De concurrentie neemt echter ook toe, waardoor sommige ondernemingen zich genoodzaakt zien hun prijzen te verlagen.

Het verkrappende monetaire beleid van de centrale banken heeft grote invloed op de industrie. De hogere rentetarieven maken de financiering van zowel halffabricaten als van eindproducten duurder, waaronder kapitaalgoederen zoals machines en transportmiddelen. De hoge inflatie en hoge rente leiden tot vertraging van de economische groei. Dat leidt tot een sterke afname van de vraag naar industriële

producten. Door de zwakke vraag zijn ook de prijzen aan het dalen. De hogere rente op de kapitaalmarkt en de hogere beleidsrente lijken dus duidelijk vat te krijgen op de prijzen van industriële goederen.

Veel ondernemingen snijden in de kosten. Nog steeds teren bedrijven in op de voorraden om liquiditeit vrij te spelen, al nemen door de zwakke vraag de voorraden gereed product wat toe. In september hebben ondernemingen de inkoop van onderdelen en materialen verder teruggeschroefd. Opvallend is dat een aanzienlijk deel van de bedrijven snijdt in het aantal banen. Veel ondernemingen verlengen tijdelijke contracten niet. Dat is opvallend, want vanwege de krappe arbeidsmarkt laten werkgevers hun personeel niet zomaar gaan. Vermoedelijk zijn de meeste ondernemers pessimistisch over de komende maanden. Dat sluit aan bij onze indruk uit gesprekken met ondernemers.

Ook ABN AMRO verwacht voorlopig nog geen sterk herstel van de vraag naar industriële producten. Daarvoor moet eerst de inflatie worden beteugeld en de rente worden verlaagd. ABN AMRO verwacht dat de productie van de Nederlandse industrie dit jaar daalt met 7,5 procent. Naar verwachting kan de vraag pas volgend jaar echt verbeteren.”

Contact

ABN AMRO
Albert Jan Swart
Sectoreconoom Industrie
T: +31 6 41 44 96 81
albert.jan.swart@n.abnamro.com

Nevi
Anne-Marie Sleurink
Communicatie Adviseur
T: + 31 6 20 03 38 18
a.sleurink@nevi.nl

S&P Global Market Intelligence
Eleanor Dennison
Econoom
T: +44 134 432 7221
eleanor.dennison@spglobal.com

S&P Global Market Intelligence
Sabrina Mayeen
Corporate Communication
T: +44 (0) 7967 447030
sabrina.mayeen@spglobal.com

Ontvangt u liever geen persberichten van S&P Global, email dan katherine.smith@spglobal.com. Voor ons privacybeleid klikt u [hier](#).

Methodologie

Het Nevi PMI® rapport voor de Nederlandse productiesector wordt samengesteld door S&P Global en is gebaseerd op gegevens die dmv van het invullen van een enquête aangeleverd wordt door een panel dat bestaat uit inkoopmanagers van ongeveer 350 bedrijven in de productiesector. De bedrijven in het panel zijn gestratificeerd naar sector, aantal werknemers en bijdrage aan het BBR. Het eerste onderzoek vond plaats in maart 2000.

De gegevens worden in de tweede helft van iedere maand verzameld en zijn gebaseerd op de verandering die heeft plaatsgevonden ten opzichte van de vorige maand. Er wordt voor iedere variabele een diffusie index berekend. Deze index is de som van het percentage dat 'hoger' geantwoord heeft plus de helft van het percentage dat 'gelijk' geantwoord heeft. De indexen variëren tussen 0 en 100, waarbij een cijfer boven de 50 wijst op een toename ten opzichte van de vorige maand, en een cijfer onder de 50 op een daling. Deze indexen worden vervolgens seizoensmatig aangepast.

De hoofdindeks is de Purchasing Managers' Index® (PMI). De PMI is een gewogen gemiddelde van de vijf volgende individuele deelindexen (wegingen tussen haakjes): Nieuwe orders (30%), Productie (25%), Werkgelegenheid (20%), Levertijden (15%) en Voorraad ingekochte materialen (10%). De Levertijden index is geïnverteerd zodat deze in een vergelijkbare richting fluctueert als de andere indexen.

De onderliggende onderzoeksgegevens worden na publicatie niet aangepast, maar soms kunnen de seizoensmatige factoren gereviseerd worden indien dit noodzakelijk is en dit heeft vervolgens gevolgen voor de onderliggende gegevensreeksen.

Voor meer informatie over de PMI onderzoeksmethodologie kunt u contact opnemen met economics@spglobal.com.

PMI

De Purchasing Managers' Index® (PMI®) onderzoeken zijn nu beschikbaar voor meer dan 40 verschillende landen alsmede voor belangrijke regio's zoals de Eurozone. Het zijn de meest op de voet gevolgde zakelijke onderzoeken in de wereld en worden gebruikt door centrale banken, financiële markten en zakelijke beleidsvormers vanwege de up-to-date, accurate en vaak unieke maandelijkse indicatoren van economische tendensen.

www.spglobal.com/marketintelligence/en/mi/products/pmi

Disclaimer

Alle rechten van intellectueel eigendom voor de gegevens in dit document berusten bij S&P Global of worden door S&P Global onder licentie gebruikt. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van S&P Global. S&P Global is niet aansprakelijk voor de inhoud van dit rapport en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of weglatingen. S&P Global is voorts niet aansprakelijk voor schade die direct of indirect ontstaat door het gebruik van de gegevens in deze uitgave.

PMI® en Purchasing Managers' Index® zijn geregistreerde handelsmerken van Markit Economics Limited of worden door Markit Economics Limited en/of verwante ondernemingen onder licentie gebruikt. De Inhoud van dit rapport wordt gepubliceerd door S&P Market Intelligence en niet door S&P Global Ratings – een afzonderlijk beheerde divisie van S&P Global. De reproductie van informatie, gegevens of materiaal, met inbegrip van ratings ('Inhoud') in welke vorm dan ook, is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de betrokken partij. Deze partij, haar verwante ondernemingen en leveranciers ('Aanbieders van inhoud') staan niet garant voor de juistheid, toereikendheid, volledigheid, tijdigheid of beschikbaarheid van Inhoud en zijn niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of weglatingen (nalatig of anderszins), ongeacht de oorzaak, of voor de resultaten die zijn verkregen door het gebruik van dergelijke inhoud. In geen enkel geval zijn aanbieders van inhoud aansprakelijk voor schade, kosten, uitgaven, juridische kosten of verliezen (inclusief gederfde inkomsten, gederfde winst en alternatieve kosten) in verband met het gebruik van de inhoud.

Nevi

Nevi® is de 3e inkoopvereniging ter wereld en is sinds 1956 hét kennisnetwerk voor inkoop en supply management, met ruim 6.500 inkoopprofessionals. Nevi maakt inkoopkennis toegankelijk voor iedereen die betrokken is bij het inkoopproces en organiseert (inter) nationale congressen, netwerkbijeenkomsten, gediplomeerde vakopleidingen en nationale en internationale maatwerk (incompany) trainingen. Nevi heeft als eerste inkooporganisatie de Global Standard ontvangen voor haar inkoopopleidingen. Zij heeft een Research Commissie en subsidieert hoogleraren, lectoren en promovendi. De Nevi Gedragscode is leidend in het vakgebied. Kijk voor meer informatie over de activiteiten en lidmaatschap op www.nevi.nl.

Exemplaren van het NEVI Purchasing Managers' Index rapport zijn via Nevi te verkrijgen voor 319 euro per jaar (tarief Nevi-leden) / 469 euro per jaar (tarief niet-leden). Prijzen zijn exclusief BTW.

Bezoekadres: Landgoed de Breul, Arnhemse Bovenweg 160, 3708 AH ZEIST

T: + 31 (0)88 33 00 700 E: info@nevi.nl www.nevi.nl

ABN AMRO

ABN AMRO bedient klanten binnen retail, private banking en corporate banking. We richten ons voornamelijk op Noordwest-Europa. In Nederland bieden we klanten een uitgebreid en compleet pakket aan producten en diensten via verschillende kanalen, zoals de Mobiel Bankieren-app en Internet Bankieren. We willen de overgang naar een inclusieve, circulaire en duurzame maatschappij versnellen. Bij alles wat we doen, bekijken we of het beter kan. Met onze producten en diensten hebben we impact op de levens van miljoenen mensen. Of we nu bijdragen aan de overgang naar een circulaire of duurzame economie, of starters helpen bij de financiering van een eerste huis: we bouwen mee aan een betere toekomst. Onze purpose: banking for better, for generations to come. Zie voor meer informatie onze website: <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/>

S&P Global

S&P Global (NYSE: SPGI) verschaft essentiële informatie en inzichten. Wij stellen overheden, bedrijven en particulieren in staat om op basis van de juiste gegevens, expertise en bijbehorende technologie vol overtuiging beslissingen te nemen. Van hulp aan onze klanten bij het beoordelen van nieuwe investeringen tot begeleiding van klanten bij ESG (Environmental, Social & Governance) en de energietransitie in de toeleveringsketens – wij scheppen nieuwe kansen, dragen oplossingen aan voor uitdagingen en stimuleren de vooruitgang voor de wereld.

Een groot aantal van de meest toonaangevende organisaties wereldwijd komt naar ons toe voor beoordelingen van kredietwaardigheid, benchmarks, analyse en workflowoplossingen in de mondiale kapitaal-, goederen en automobiemarkten. Al ons aanbod is erop gericht om vandaag wereldwijd vooraanstaande bedrijven te helpen met de planning voor morgen. www.spglobal.com